

Giải GDCD 6 Bài 1: Tự hào về truyền thống gia đình, dòng họ (Cánh diều)

Khởi động

Khởi động trang 4 Giáo dục công dân lớp 6 - Cánh diều: Cả lớp cùng nghe bài hát Ba ngọn nến lung linh, nhạc và lời Ngọc Lễ

Trả lời câu hỏi:

- Nội dung bài hát nói lên điều gì?
- Ghi lại ca từ thể hiện nội dung đó.

Lời giải:

- Nội dung bài hát nói về tình cảm gia đình, thương yêu gắn bó với nhau giữa các thành viên trong gia đình.
- Ca từ thể hiện nội dung đó: Gia đình gia đình, Ôm ấp những ngày thơ, Cho ta bao kỷ niệm thương mến, Gia đình gia đình, Vương vấn bước chân ta đi, Âm áp trái tim quay về.

Khám phá

Khám phá 1 trang 5 Giáo dục công dân lớp 6 - Cánh diều:

- Truyền thống của gia đình Giáo sư Tôn Thất Tùng được thể hiện như thế nào qua thông tin trên?
- Em còn biết những truyền thống nào khác của các gia đình, dòng họ?
- Em hiểu thế nào là truyền thống gia đình, dòng họ?

Lời giải:

- Gia đình Giáo sư, bác sĩ Tôn Thất Tùng là gia đình y đức, nổi tiếng trong lịch sử Y học Việt Nam và thế giới. Ba người con của Giáo sư Tôn Thất Tùng đều tiếp nối truyền thống, sự nghiệp của cha trong ngành Y.
- Truyền thống: Hiếu học, hiếu thảo, cần cù lao động, giữ gìn nghề truyền thống...
- Truyền thống gia đình, dòng họ là những giá trị tốt đẹp mà gia đình, dòng họ đã tạo ra, được lưu truyền, phát huy từ thế hệ này sang thế hệ khác.

Khám phá 2 trang 6 Giáo dục công dân lớp 6 - Cảnh điều:

- a) Vì sao chị Nga đã thành công trong nghề làm công?
- b) Theo em, truyền thống gia đình, dòng họ mang lại điều gì cho mỗi chúng ta?

Lời giải:

- a) Chị Nga đã thành công trong nghề làm cốm vì chị kế thừa nghề làm cốm của gia đình, chị mở rộng quy mô sản xuất đa dạng hóa sản phẩm có thương hiệu nổi tiếng; tích cực tìm kiếm thị trường tiêu thụ để tạo đầu ra ổn định cho sản phẩm.
- b) Truyền thống gia đình, dòng họ giúp chúng ta có thêm kinh nghiệm và sức mạnh trong cuộc sống; góp phần làm phong phú thêm truyền thống và bản sắc dân tộc, nhất là trong thời đại ngày nay.

Khám phá 3 trang 7 Giáo dục công dân lớp 6 - Cảnh điều: Thảo luận các tình huống sau:

Tình huống 1:

Tiến sinh ra trong một gia đình, dòng họ có truyền thống hiếu học, từ bao đời nay đều có người học giỏi, đỗ đạt cao, một số người là tiến sĩ, nhiều người là cử nhân đại học, đang công tác ở nhiều nơi trên đất nước. Tự hào về dòng họ của mình, Tiến quyết tâm phấn đấu học giỏi để tiếp bước truyền thống của gia đình, dòng họ mình. Suốt từ lớp 1 đến lớp 6 Tiến luôn chăm chỉ học hành ở trường và ở nhà. Năm nào Tiến cũng là học sinh xuất sắc.

Tình huống 2:

Yến sinh ra trong một gia đình làm nghề dệt chiếu cói truyền thống. Đời cụ, đời ông, đời bố và các cô, chú, bác của Yến đều có người theo nghề này. Tự hào về nghề truyền thống của gia đình, Yến thường hỏi bố mẹ để tìm hiểu về nghề dệt chiếu cói của gia đình, dòng họ mình từ các đời trước. Ngay từ khi học lớp 6, khi có thời gian ở nhà, Yến thường phụ giúp bố mẹ và dần làm quen về cách dệt chiếu cói. Tiếp nối bố mẹ, Yến học hỏi từng bước và quyết đi theo nghề dệt chiếu cói của gia đình.

? Tiến đã biết giữ gìn, phát huy truyền thống của gia đình, dòng họ mình như thế nào?

? Yến đã làm gì để giữ gìn nghề truyền thống của gia đình?

Lời giải:

Tình huống 1:

Tiến đã biết tự hào về truyền thống hiếu học của dòng họ mình, Tiến quyết tâm phấn đấu học giỏi để tiếp bước truyền thống của gia đình, dòng họ. Suốt từ lớp 1 đến lớp 6 Tiến luôn chăm chỉ học hành ở trường và ở nhà. Năm nào Tiến cũng là học sinh xuất sắc.

Tình huống 2:

Yến đã biết tự hào về nghề dệt chiếu cói truyền thống của gia đình. Yến thường hỏi bố mẹ để tìm hiểu về nghề dệt chiếu cói của gia đình, dòng họ mình từ các đời trước. Ngay từ khi học lớp 6, khi có thời gian ở nhà, Yến thường phụ giúp bố mẹ và dần làm quen về cách dệt chiếu cói.

Luyện tập

Luyện tập 1 trang 7 Giáo dục công dân lớp 6 - Cánh diều: (1) Em hãy bày tỏ quan điểm của mình với các ý kiến dưới đây:

- A. Trong thời đại công nghiệp 4.0, con người càng phải giữ gìn và phát huy truyền thống của gia đình, dòng họ.
- B. Chỉ những gia đình làm nghề cổ truyền mới cần giữ gìn và phát huy truyền thống của gia đình, dòng họ.
- C. Gia đình, dòng họ nào cũng có truyền thống tốt đẹp cần phát huy.
- D. Chỉ những gia đình, dòng họ nổi tiếng mới có truyền thống tốt đẹp.

Lời giải:

- A. Đồng ý. Trong thời đại công nghệ 4.0 con người càng phải giữ gìn và phát huy truyền thống của gia đình dòng họ vì nó giúp chúng ta có thêm kinh nghiệm và sức mạnh trong thời đại hội nhập quốc gia. Giữ gìn truyền thống của gia đình dòng họ là giữ gìn cốt cách dân tộc và phát huy nó trong quá trình phát triển kinh tế ngày nay.
- B. Không đồng ý. Truyền thống gia đình dòng họ bao gồm những đức tính, tập quán, tư tưởng, lối sống và cách ứng xử được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác chứ không chỉ những nghề cổ truyền.
- C. Đồng ý. Mỗi gia đình, dòng họ có những truyền thống tốt đẹp riêng. Truyền thống đã được hình thành trong quá trình lịch sử lâu dài của cộng đồng, đất nước.
- D, Không đồng ý. Mỗi gia đình, dòng họ có những truyền thống tốt đẹp riêng. Truyền thống gia đình dòng họ là những điều chúng ta có thể tự hào.

Luyện tập 2 trang 8 Giáo dục công dân lớp 6 - Cánh diều: (2) Bình rất tự hào về nghề làm lồng đèn trung thu truyền thống do ông nội là “nghệ nhân làm lồng đèn” đã truyền lại

cho con cháu trong gia đình. Bình kể với các bạn rằng, để làm được một chiếc lồng đèn đòi hỏi nhiều công đoạn rất công phu, tỉ mỉ và sự khéo léo của đôi bàn tay. Nghe kể, một số bạn tỏ vẻ coi thường nói: Nghề làm lồng đèn thì có gì cao siêu mà tự hào, phải học giỏi, đỗ đạt cao hay phát minh ra cái gì đó thì mới đáng kê chứ!

a) Theo em, suy nghĩ của các bạn là đúng hay sai? Tại sao?

b) Em có thể học tập được điều gì ở Bình?

Lời giải:

a) Theo em, suy nghĩ của các bạn là sai. Vì Truyền thống gia đình, dòng họ là những giá trị tốt đẹp mà gia đình, dòng họ đã tạo ra, được lưu truyền, phát huy từ thế hệ này sang thế hệ khác trong đó nghề làm lồng đèn là một nghề truyền thống. Mỗi gia đình, dòng họ có những truyền thống tốt đẹp riêng. Truyền thống gia đình dòng họ là những điều chúng ta có thể tự hào.

b) Em học tập được sự tự hào về truyền thống của gia đình dòng họ của bạn Bình. Bạn Bình hiểu truyền thống của gia đình, biết ơn các thế hệ đi trước và có ý thức giữ gìn, phát huy truyền thống của gia đình dòng họ.

Luyện tập 3 trang 8 Giáo dục công dân lớp 6 - Cảnh điều: (3) Em đã làm gì để giữ gìn và phát huy truyền thống của gia đình, dòng họ trong học tập và lao động?

Lời giải:

Để giữ gìn và phát huy những truyền thống của gia đình dòng họ, em sẽ cố gắng tiếp thu và học tập, rèn luyện thật tốt những truyền thống quý báu đó để trở thành một đứa con ngoan của gia đình, một đứa cháu ngoan của dòng họ. Em sẽ thực hiện bằng những việc làm thiết thực trong cuộc sống hàng ngày phù hợp với lứa tuổi và không làm điều gì tổn hại đến thanh danh của gia đình, dòng họ.

Vận dụng

Vận dụng 1 trang 8 Giáo dục công dân lớp 6 - Cảnh điều: (1) Em hãy lập và thực hiện kế hoạch cá nhân và giữ gìn, phát huy truyền thống gia đình, dòng họ mình theo các bước sau:

- Tìm hiểu truyền thống của gia đình, dòng họ mình.

- Lập kế hoạch chi tiết về giữ gìn, phát huy truyền thống của gia đình, dòng họ mình bằng những việc làm cụ thể, thiết thực, phù hợp. (Yêu cầu: dự kiến thời gian, các bước thực hiện, biện pháp thực hiện, người có thể hỗ trợ)

- Thực hiện kế hoạch đề ra.

Lời giải:

- Gia đình em có truyền thống hiếu học, rất nhiều người đỗ đạt thành danh. Ông em là bộ đội, trong những năm tháng chiến tranh khói lửa, ông em ra trận, một mình bà nuôi dạy các bác, bố và cô của em. Bác em là bác sĩ, bố em là kĩ sư xây dựng còn cô em là giáo viên. Các anh chị của em năm nào cũng được học sinh giỏi và đạt nhiều thành tích trong các kì thi của trường.

- Lập kế hoạch: Em sẽ đạt danh hiệu học sinh giỏi trong năm học này.

+ Thời gian: Năm học lớp 6

+ Các bước thực hiện: Đi học, tự học tại nhà, tự kiểm tra, tham gia thi tại trường.

+ Biện pháp thực hiện: Học tập chăm chỉ, tập trung trên lớp, tự học tại nhà và học hỏi ông bà, bố mẹ và các anh chị trong gia đình.

+ Người hỗ trợ: Thầy cô, bạn bè, gia đình.

Vận dụng 2 trang 8 Giáo dục công dân lớp 6 - Cánh diều: (2) Thử làm “Phóng viên nhí”:

Em hãy phỏng vấn 3 người lớn tuổi trong dòng họ của em hoặc các dòng họ xung quanh về truyền thống của dòng họ mình. Sản phẩm của các em sẽ được trưng bày trong lớp vào tuần học tiếp theo.

Gợi ý:

- Lấy tin (phỏng vấn về dòng họ đó);

- Lấy ảnh, tư liệu;

- Viết bài báo.

Lời giải:

Thực hiện

Bước 1: Chuẩn bị câu hỏi phỏng vấn

VD:

? Bác hãy kể những truyền thống tốt đẹp của gia đình, dòng họ mình ạ?

? Theo chú, có phải chúng ta cần giữ gìn và phát huy tất cả các truyền thống của gia đình và dòng họ không ạ?

? Theo chị, cần phải làm gì và không nên làm gì để phát huy truyền thống tốt đẹp của gia đình và dòng họ ạ?

? Bác có đồng ý giới thiệu về truyền thống của dòng họ mình lên các trang mạng xã hội không ạ?

? Những truyền thống tốt đẹp của gia đình, dòng họ đã ảnh hưởng như thế nào đến cuộc đời của ông ạ?

Bước 2: Liên hệ nhân vật phỏng vấn.

Bước 3: Chuẩn bị đạo cụ phỏng vấn: Micro, máy quay, máy ảnh, máy ghi âm.

Bước 4: Chọn địa điểm phỏng vấn.

Bước 5: Tiến hành phỏng vấn, quay video, chụp ảnh.

Bước 6: Biên tập, chỉnh sửa, hoàn thiện.